

Birgitta Åkerson

046-3595000

birgitta.akerson@lund.se

Vård- och omsorgsnämnden

Remiss om att utreda förutsättningarna för en demensby eller trygghetspark i Lund

Sammanfattning

Vård- och omsorgsnämnden har fått en remiss gällande en motion (MP) om att utreda förutsättningarna för en demensby eller trygghetspark i Lund.

Beslutsunderlag

Vård- och omsorgsförvaltningens tjänsteskrivelse den 17 juni 2019 dnr 2019/0252.

Motion (MP) Utred förutsättningarna för en demensby eller trygghetspark i Lund 2019-05-09 dnr KS 2019/0421.

Barnets bästa

Beslutet bedöms inte beröra barn, ärendet avser ett boende för personer med demens.

Konsekvenser för personer med funktionsnedsättning

För personer med funktionsnedsättning med demens bedöms det positivt att en utredning görs om förutsättningarna för en demensby eller trygghetspark i Lunds kommun.

Ärendet

Vård- och omsorgsnämnden har fått en remiss gällande en motion (MP), där det föreslås att förutsättningarna för en demensby eller trygghetspark i Lund ska utredas. Svaret ska lämnas till kommunkontoret senast den 4 oktober 2019.

Konceptet demensby är ett särskilt boende med ett inhägnat, men inte nödvändigtvis låst område, där vissa enkla serviceinrättningar som tex butik, frisör, bibliotek, hönshus, restaurang och gym finns. Demensbyar finns idag i bland annat Nederländerna och Danmark.

2019-06-17

Diarienummer

VOO 2019/0252

I motionen lyfts även ett alternativ med trygghetspark, som ger möjlighet att röra sig fritt i ett större område med inslag av pedagogisk djurverksamhet som hönsbus och växtlighet.

Utredningen bör enligt motionen omfatta

- lämpligheten av konceptet: resultat och erfarenheter från andra exempel samt inhämta andra parter synpunkter, exempelvis från Demensförbundet
- vilket eller vilka planerade särskilda boenden som skulle lämpa sig för konceptet, alternativt om det finns befintliga särskilda boenden som skulle kunna omvandlas enligt ovanstående
- kostnad i förhållande till ett traditionellt särskilt boende.

I motionen föreslås att kommunkontoret tillsammans med berörda nämnder får i uppdrag att utreda förutsättningarna för en så kallad demensby alternativt en trygghetspark i anslutning till ett särskilt boende i Lund.

Exempel på demensbyar

I Nederländerna finns demensbyn Hogeweyk, med 152 lägenheter med egna hushåll för matlagning och tvätt mm som får stöd av personal. Det finns också service tex affär och en restaurang.¹

I Danmark finns Svendborg demensby, med 125 lägenheter som etablerades på ett befintligt vård- och omsorgsboende. Det finns bla affär och restaurang.²

I Vellinge kommun ska Sveriges första demensby öppnas i januari 2020 med 56 lägenheter (demens och somatik). I uppdraget ingår även att bedriva dagverksamhet för personer med kognitiv sjukdom.³ Det är ett befintligt vård- och omsorgsboende som ombildas till en demensby. Avsikten är att skapa en miljö som är fullt anpassad till personer med demens.⁴ Det ska tex finnas en butik. Inom demensbyn ska alla ha möjlighet att röra sig fritt utomhus samtidigt som det finns säkerhetsåtgärder så man inte rör sig vidare.⁵ Maten tillreds av boendet och boende ska uppmuntras att inta måltiden i restaurangen.⁶

¹ <https://hogeweyk.dementiavillage.com/en/>

² <https://svendborg.dk/borger/seniorver-og-aeldre/boliger/demensboliger>

³ Förfrågningsunderlag Vellinge kommun 2019-01-02

⁴ www.mynewsdesk.com/se/vellinge

⁵ www.svt.se/nyheter/lokalt/skane/vellinge-forst-med-demensby

⁶ Förfrågningsunderlag Vellinge kommun 2019-01-02

2019-06-17

Diarienummer

VOO 2019/0252

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen vill belysa att det finns olika synsätt på demensbyar, vissa är positiva och vissa upplever det som en form av segregering.⁷ I Nederländerna och i Danmark finns det positiva erfarenheter av demensbyar.

Överläkaren och chefen för svenskt demenscentrum⁸ är i en tidningsartikel från 2017 positiv till att nya boendekoncept för personer med demens prövas, men tror inte demensbyar är lösningen på hur personer med demens ska leva.⁹

Ordförande i Demensförbundet¹⁰ skriver i en artikel i Dagens Samhälle 2019 att Demensförbundet är tveksamma till om demensbyar är en lämplig lösning för de behov de ser. Ordföranden i Demensförbundet menar att det vore bättre att utveckla verksamheten inom den befintliga vården och omsorgen enligt Socialstyrelsens nationella riktlinjer.¹¹

Förvaltningen är dock positiv till att förutsättningarna för en så kallad demensby, alternativt en trygghetspark i anslutning till ett särskilt boende utreds av kommunkontoret tillsammans med berörda nämnder. Förvaltningen bedömer att det behövs ta fram ytterligare underlag för att kunna ta ställning till frågan om ett eventuellt inrättande av en demensby eller trygghetspark.

Vård- och omsorgsförvaltningens förslag till beslut**Vård- och omsorgsnämnden föreslås besluta**

att avge yttrande i enlighet med vård- och omsorgsförvaltningens tjänsteskrivelse 2019-06-17

Anna Borgius
Vård- och omsorgsdirektör

Birgitta Åkerson
Projektledare

Beslut expedieras till:
Kommunkontoret

⁷ Artikel Demensforum nr 3-2017 s.7. Artikel tidningen Äldreomsorg # 5 2017.

⁸ Svenskt demenscentrum arbetar aktivt för att vara en länk mellan forskning, praktik, beslutsfattare och landets FoU-verksamheter. Uppdraget kommer från Socialstyrelsen och regeringen som finansierar verksamheten.

⁹ Artikel Demensforum nr 3-2017 s. 12.

¹⁰ Demensförbundet är ett handikappförbund som arbetar för att förbättra förhållandena för demenssjuka och deras anhöriga.

¹¹ Artikel Dagens Samhälle 2019-05-29 www.dagenssamhalle.se